

Izveštaj o stanju primjenjivosti EUROKODOVA u Bosni i Hercegovini

Eurokodovi predstavljaju set evropskih standarda u oblasti građevinarstva. Razvijeni su na osnovu najnovijih naučnih dostignuća postignutih u saradnji eksperata članica Evropske unije u proteklih 30 godina i predstavljaju, najsavremenije propise na svijetu u oblasti građevinarstva. Eurokodovi su postali praktično obavezni za sve javne radove u EU, a namjera je da postanu i standardi za privatni sektor u Evropi i širom svijeta. Primarni cilj eurokodova je da unaprijede sigurnost objekata ali i da povećaju konkurentnost evropske građevinske industrije, kao i stručnjaka i drugih industrija u neposrednoj vezi, unutar i van EU. Eurokodovi takođe trebaju postati i osnova za procjenu kvaliteta građevinskih proizvoda i dobijanje CE oznake. Preuzimanje i implementacija eurokodova nudi sljedeće prednosti:

- Osigurava zajedničko razumijevanje u projektovanju konstrukcija između investitora, korisnika, projekatanta, izvođača radova i proizvođača građevinskih proizvoda;
- Unapređuje kompetitivnost evropskih građevinskih kompanija, izvođača radova, projekatanta i proizvođača građevinskih proizvoda u njihovim aktivnostima širom svijeta;
- Unapređuje razmjenu usluga u građevinarstvu između članica EU i šire;
- Unapređuje protok kvalitetnih građevinskih proizvoda između članica EU i šire;
- Omogućava zajedničku osnovu za istraživanja i razvoj u građevinskom sektoru;
- Omogućava razvoj zajedničke softwareske podrške u izradi projektne dokumentacije;
- Vodi ka ujednačavanju nivoa sigurnosti objekata u različitim dijelovima Evrope.

Za preuzimanje eurokodova u sistem bosanskohercegovačke standardizacije i njihovo objavljivanje, te pripremu nacionalnih dodataka bila su zadužena tri tehnička komiteta Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine: BAS/TC 58 Projektiranje građevinskih konstrukcija – Eurokod EN 1990, eurokodovi 1, 7, 8 i 9 ; -BAS/TC 61 Projektiranje građevinskih konstrukcija – Eurokodovi 2, 4 i 6 ; - BAS/TC 62 Projektiranje građevinskih konstrukcija – Eurokodovi 3 i 5.

Eurokodovi uključuju 10 standarda (EN 1990 – 1999) koji pokrivaju različite teme koje se tiču građevinarstva. Veza između eurokodova data je ispod:

Sadržaj eurokodova:

Oznaka	Naslov
EN 1990 Eurokod:	Osnova projektovanja konstrukcija
EN 1991 Eurokod 1:	Djelovanja na konstrukcije
EN 1992 Eurokod 2:	Projektovanje betonskih konstrukcija
EN 1993 Eurokod 3:	Projektovanje čeličnih konstrukcija
EN 1994 Eurokod 4:	Projektovanje spregnutih konstrukcija od čelika i betona
EN 1995 Eurokod 5:	Projektovanje drvenih konstrukcija
EN 1996 Eurokod 6:	Projektovanje zidanih konstrukcija
EN 1997 Eurokod 7:	Geotehničko projektovanje

EN 1998 Eurokod 8: Projektovanje konstrukcija otpornih na djelovanje potresa

EN 1999 Eurokod 9: Projektovanje aluminijumskih konstrukcija.

Svaki od eurokodova (izuzev EN 1990) podijeljen je u određeni broj dijelova koji pokrivaju specifične aspekte predmetne oblasti. Ukupno ima 58 dijelova eurokodova.

Svaki od eurokodova koji se tiče materijala ima Dio 1-1 koji pokriva projektovanje zgrada i drugih građevinskih konstrukcija i Dio 1-2 za projektovanje konstrukcija izloženih dejstvu požara.

Eurokodovi za beton, čelik, spregnute konstrukcije od čelika i betona, te drvene konstrukcije i otpornost na zemljotres imaju Dio 2 koji obuhvata projektovanje mostova. Ovi dijelovi 2 trebaju biti korišteni u kombinaciji s odgovarajućim opšim dijelovima (dijelovi 1).

Svi Eurokodovi su prevedeni i u primjeni su od 30.6.2018.godine. Sve informacije u vezi sa EUROKODOVIMA mogu se pronaći na stranici Instituta za standardizaciju BiH (<http://www.bas.gov.ba/>). Izrađen je i Priručnik o eurokodovima koji je i objavljen u elektronskom obliku na stranici (<http://eurokodovi.ba/handbook/?lang=hr>).

Pregled stanja EUROKODOVA sa današnjim danom je sledeća:

1. Svi eurokodovi (57 dijelova) je objavljeno i u primjeni su;
2. Objavljen je i EUROKOD 0 (58 dio) to je ustvari uvodni dio
3. Objavljena su i četiri nacionalna dodatka za temperature , snijeg, vjetar i seizmički uticaj.

Plan Instituta je da u narednom periodu radi na izradi Nacionalnih dodataka i u ostalim oblastima, a ta aktivnost će prvenstveno zavisiti od finansijskih sredstava i od opredeljenja da li će se izrađivati domaći ili će se prevoditi evropski .

Zaključak je da je odrađen sveobuhvatan i jedan veliki posao od koga će struka koja se bavi ovim poslom, kao i bosanskohercegovačka privreda imati velike benefite u narednom vremenu i svom putu ka EU.